

ارزیابی آسیب پذیری کالبدی شهرها در برابر مخاطرات انسان ساخت نمونه موردی: منطقه ۷ شهر تهران

مریم نیک سرشت^۱، علی قنبری نسب^۲، مهدی مدیری^۳

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد، پدافند غیرعامل، گرایش طراحی، دانشگاه صنعتی مالک اشتر، تهران، ایران

۲و۳- هیئت علمی دانشگاه صنعتی مالک اشتر، تهران، ایران

Mermaid.n24@gmail.com

خلاصه

سکونتگاههای انسانی همواره در معرض آسیب ناشی از بلایای طبیعی و سوانح انسان ساخت قرار داشته اند. لذا بشر همواره با اتخاذ شیوه هایی سعی در کاهش اثرات زیان بار اینگونه بلایا در محیط زندگی خویش داشته است. یکی از راهکارهای ابداعی، استفاده از شیوه های پدافند غیرعامل برای کاهش آسیب پذیری سکونتگاه ها است. هدف از انجام این مطالعه، شناسایی و تحلیل میزان اهمیت شاخص های تأثیرگذار در آسیب پذیری کالبدی شهر و تعیین میزان آسیب پذیری کالبدی آن براساس این شاخصها و پهنه بندی نواحی از نظر میزان آسیب پذیری با رویکرد پدافند غیرعامل می باشد.

نخست بر پایه نتایج پژوهش های ارزیابی آسیب پذیری شهرها در ایران، شناخت جامعی از عناصر و عوامل تأثیرگذار در آسیب پذیری شهرها در برابر مخاطرات انسان ساخت به دست آمد، سپس معیارها و شاخصهای متناسب با هدف تحقیق انتخاب و داده های توصیفی جمع آوری گردید. در بخش تحلیلی از روش های فرآیند تحلیل شبکه ای (ANP) و سیستم اطلاعات جغرافیایی (GIS) استفاده شده است. از مدل ANP و نظرات خبرگان و صاحب نظران در رشته های مختلف برای اولویت گذاری و به دست آوردن ضریب اهمیت هر معیار در نرم افزار Super Decision استفاده شد. نتایج حاصل از مدل تحلیل شبکه ای نشان می دهد که معیارهای فاصله از کاربری های خطرناک شهری (۰,۳۲۰۸)، مولفه های سازه ای (۰,۲۴۱۸)، تراکم و بافت شهری (۰,۲۳۸۸) از شاخص های مؤثر و مهم در بحث آسیب پذیری کالبدی شهری می باشند. در انتها از روش هم پوشانی وزنی برای تلفیق لایه های مورد نظر استفاده شده است تا پهنه بندی کلی آسیب پذیری کالبدی شهر بدست آید.

کلمات کلیدی: آسیب پذیری کالبدی، مخاطرات انسان ساخت، تحلیل شبکه ای ANP، GIS